

Limun u cvatu

Miris proljetjeća na Mediteranu

Naranča u cvatu

Impatiens

Denis Bojčić
strastveni kolekcionar i
proizvođač bugenvila i
tropskih hibiskusa

U kalendarskom proljeću već smo dobrih mjesec dana, na sve strane osjeti se miris proljetnog cvijeća, ljubičica, zumbula, sunovrata, raznih stabala i grmova, a kod nas u primorju i Dalmaciji izrazito opojni i ugodni mirisi limuna, naranča, pitospore, jorgovana, jasmina i ostalih mirisnih i oku ugodnih biljnih vrsta.

Prošla zima, barem što se tiče Dalmacije, primorja i naših prelijepih otoka, bila je vrlo blaga, što znači da nismo imali nikakve hladnoće s temperaturama ispod nule, a samim time veliki dio ukrasnih biljnih vrsta koje uzgajamo po našim vrtovima i balkonima je preživjelo i već na veliko raste dajući prve cvjetove i uživajući u svom novom životu. Pojedine sadnice ostavit ćemo jer im je životni vijek nekoliko godina, a to su sve vrste pelargonija, karamfilica, margaritela, vinkica, osteospermuma, itd. Ostale ćemo vrste malih sitnih cvjetnica i grmova odbaciti i zamijeniti novima. Sigurno se pitate zašto? Zašto da budemo tako okrutni pre-

ma biljci koja je uspjela preživjeti zimsko razdoblje te sad kada je počela rasti mi je bacamo?! Zbog toga što su to sve većinom ljetnice koje svoj maksimum daju jednu sezonu, tako da ukoliko ih ostavimo, nećemo dobiti onu ljepotu koju nam je davala prethodne sezone jer je biljčica ostarjela i iscrpila se. Popis tih biljaka vrlo je veliki, ali spomenut ćemo najučestalije: petunije, surfinije, sve vrste kadifca, kadulje (salvia), begonija semperflores (lozica ili cukarin), sve vrste vodenica (impatiens), lobelije, ageratumi, sve vrste prekrasnih i zahvalnih prkosa, itd. Ukoliko su te stare biljčice krenule rasti i imaju poneku lijepu grančicu, iskoristite to, odrežite ih i razmnožite, što je u ovom periodu vrlo jednostavno jer je vanjska temperatura između 20 i 25 stupnjeva, što je najidealnije za male i mekane zelene reznice, a ostalo bacite, te na taj način biljci udahnite nov život. Ožiljavanje na ovoj temperaturi traje oko 25 dana, tako možete stvoriti mnogo mladih biljaka i još više uljepšati prostor koji vas okružuje. Postupak ožiljavanja identičan je

Reznice za sadnju i ožiljene reznice

Prije pinciranja

Poslije pinciranja

ožiljavanju drvenih reznica koje smo spomenuli u prošlom broju. No, proces ožiljavanja vodenastih reznica puno je brži. Uz optimalnu temperaturu pojedine se reznice ožiljavaju čak i za dva tjedna.

Nemate li za to strpljenja, najjednostavnije je otići na tržnicu ili rasadnik i nabaviti već gotove ožiljene sadnice. Nakon postupka ožiljavanja biljčica počinje naglo rasti. Sljedeći korak je pinciranje (zakidanje mladih vrhova). Da biste dobili vrlo gustu i granatu biljku, pinciranje je obvezno. To se posebno odnosi na biljke koje uzgajamo u visecim loncima, a najučestalije su surfinije, viseće pelargonije, torenija, scaevole, verbene, fuksije, prkosi, viseće lantane, videns, lamprantus, bršljani i u posljednje vrijeme vrlo lijepi i traženi viseći ružmarin. Na fotografiji možete vidjeti sadnice *Solanuma rantonetti* koji je vrlo rapidnog rasta i koji treba stalno pincirati.

Nakon ožiljavanja reznice treba započeti prihranjivati umjetnim gnojivima koje možemo naći u obliku granula, praškastoga kristala ili tekući. Ispočetak prignjavamo malo rijede, a kasnije svaki tjedan jedanput, a u punom naponu cvatnje svakih 3 - 4 dana. Obavezno uklanjajte i ne dopustite stvaranje sjemena jer tada biljka zapostavlja cvatnju i svu snagu usmjerava u sjeme, za reprodukciju.

Prošlogodišnje biljke obavezno početi dohranjivati u početku vegetacije, a mislite li da je zemlja iscrpljena, promijenite barem trećinu zemlje u loncu i dodajte novu. Stare, osušene ili oštećene grančice obavezno režite i prikratite do zdravog dijela. Isto vrijedi i za trajne ukrasne biljke koje imate u kući. Nemojte se brinuti kada vaše kućne biljke poput fikusa, benjamina, dracene, hibiskusa, juka, filadendrona, u ovom periodu počinju odbacivati prethodno požutjelo lišće. To je sasvim normalan proces zamijene ostarjelog i istrošenog vremesnog lišća koje ustupa prostor novome, mladem. Problem je ako mlado

Babaroža u sredini

Solanum

Plumbago

lišće (novo) otpada, što daje do znanja da biljci nedostaje nekakav kemijski mikro element, a konkretno u ovom slučaju to je magnezij. Dodavanjem istog, odbacivanje novog lista će prestati. Za sadnju na balkonu preporučamo kombinaciju nekoliko različitih vrsta biljaka, visećih i stojećih (grmastih), raznih cvjetnica u kombinaciji sa začinskim biljem koje će vam možda biti od koristi u vašoj kuhinji, a izbor je vrlo velik: sve vrste lavande, ružmarin uspravni ili viseći, origano, mažuran, timijan, vlasac, nikako ne smijem preskočiti murtelu (bosiljak, masliđan) koju je vrlo lijepo osjetiti u kombinaciji s origanom u našoj ljetnoj deliciji u primorju, "šalša od pomidore", zatim tu je još dosta agresivna menta i kod nas u primorju omiljena lipija citriodora (na našim otocima poznata kao herba luidra), također robustnog rasta i drvenastoga grma, s izrazito jakim mirisom limuna, koji biljka ispušta prilikom dodira.

No, to nije sve, ima još vrlo lijepih i aromatičnih biljaka koje su oku ugodne, ali i jestive. Vjerovali ili ne, to su nove vrste pelargonija (đirani, čokete, blagene, čerošpanje, jako puno imena za jednu biljku). Već nekoliko godina

proizvedene su jestive pelargonije pa od ove godine ih možemo naći i na našem tržištu. Kod nas u Dalmaciji najpoznatija je stara vrsta aromatične pelargonije imenom "babaroža" (Pelargonium radula) koju su inače kao narodni lijek koristili (žvakali) oboljeli od šećerne bolesti radi snižavanja šećera u organizmu. Sada ih imamo s okusom limuna, naranče, mrkve, mente, đumbira, lješnjaka, jabuke, muškata, itd. Uzgoj je isti kao i kod svih ostalih pelargonija, a što je osobito bitno, mušice i nametnici ih u većini slučajeva ne podnose zbog njihove arome.

Možete li zamisliti ljepotu ljetne večeri kada sjednete na svoj balkon i taknete prstima sve ove lijepe biljke i uživate u čarobnom mirisu kojim nas počaste, a tek ujutro kad ustanemo iz postelje onako mamurni, sa šalicom kave u ruci i sjednemo na naš zeleni balkon te dotaknemo biljku čiji miris želimo osjetiti to jutro...

čarobno...preporučujemo.

Pošto su zadnjih godina u trendu cvjetovi i biljke plave boje, za primorske balkone i vrtove preporučujemo da obavezno posadite sadnice solanuma ratoneti kojemu je cvatnja beskrajna, te plumbago (olovnica ili vranjemil) koji osim u nebo plavoj boji, možemo naći i u bijeloj boji.

Za sljedeći broj sa zadovoljstvom najavljujem reportažu o tropskim hibiskusima, novim vrstama hibiskusa koji se pojavljuju na našem području, a dolaze u nevjerojatnim bojama. Do tada, sve vam cvalo! ■

RASADNIK
Bugenvila
21 000 Split, Sućidar 15, Hrvatska
Mob. 0911568108 www.bugenvila.com
E-mail: info@bugenvila.com